

Nota

TER BESLUITVORMING

Betreft

Aan: het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Van: Het bureau

Bijlage(n)

1 Conceptbrief over functie Regeringscommissaris

Datum

15 december 2023

Kenmerk

2024-0000012867

Contactpersoon

Pagina

1 van 4

Uw kenmerk

Aanleiding

In de collegevergadering van 11 januari 2024 staat een advies op de agenda over het al of niet voortzetten van de functie van de Regeringscommissaris Informatiehuishouding voor de Rijksoverheid. Dit advies is gevraagd door de staatssecretaris Digitale Zaken en Koninkrijksrelaties met als deadline eind januari. De huidige Regeringscommissaris is voor de duur van twee jaar in deze functie benoemd tot 31 december 2023, met de aantekening dat deze aanstelling onlangs met zes maanden is verlengd.

Bespreekpunten / beslispunten

1. Instemmen met bijgevoegde conceptbrief aan de staatssecretaris Digitale Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris Cultuur en Media; de laatste vanwege de beleidsverantwoordelijkheid voor de Archiefwet.

Toelichting

In de conceptbrief wordt geadviseerd om de functie van de Regeringscommissaris Informatiehuishouding na het aflopen van de benoemingstermijn van dr. Arre Zuurmond te beëindigen en om in plaats daarvan een Nationaal Coördinator te benoemen.

Hiermee volgt het Adviescollege de aanbeveling uit de 'Evaluatie functie Regeringscommissaris' (december 2023, hierna: de evaluatie), die is opgesteld door Strated Consulting in opdracht van BZK. Dit rapport adviseert de functie te beëindigen, maar er wordt geen alternatief voorgesteld. Het Adviescollege doet dat wel.

De instelling van een Regeringscommissaris Informatiehuishouding was één van de maatregelen van het toenmalige kabinet naar aanleiding van het Kinderopvangtoeslagenschandaal. De Regeringscommissaris werd initieel aangesteld om de uitvoering te bevorderen van actieplan Open op orde voor de informatiehuishouding van het Rijk. Het instellingsbesluit was tijdelijk, omdat destijds het idee was dat een Regeringscommissaris overbodig zou worden door het actieplan, uitbreiding van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, en de komst van het Adviescollege.

De Regeringscommissaris heeft volgens de evaluatie de focus gelegd op agenderen en aanjagen, met eigen speerpunten voor de lange termijn. Daarbij richtte hij zich op de hele overheid in plaats van het Rijk. De wijze waarop hij dat heeft gedaan krijgt alom waardering. Maar het effect op concrete verbeteringen die nu nodig zijn, is beperkt.

Het Adviescollege stelt in de brief dat extra aandacht en een bijzondere functie nodig blijven, maar dat een Nationaal Coördinator een andere rol moet krijgen dan de Regeringscommissaris had. Namelijk:

- Het gaat om een topambtenaar onder verantwoordelijkheid van de bewindslieden van BZK én OCW. De Regeringscommissaris valt alleen onder BZK.
- Hij of zij moet geen aanjager zijn met een eigen agenda (zoals de Regeringscommissaris), maar regie voeren over de inhoud én de uitvoering van een meerjarenplan (dit is nu belegd bij een programmadirectie van BZK).
- Dat meerjarenplan moet de openbaarheid én informatiehuishouding versterken, in hun onderlinge samenhang. De brief verwijst voor inhoudelijke aandachtspunten naar het position paper van het Adviescollege.
- Hij of zij moet komen tot één inhoudelijke (stelsel) aanpak voor de gehele overheid, in plaats van alleen losse plannen per overheidslaag.
- Hij of zij moet bevoegdheden van de beide bewindslieden benutten zodat de aanpak zoveel mogelijk gelijk en bindend is.

Op verbeteringen voor de informatiehuishouding (en deels ook actieve openbaarheid) zal het Adviescollege nader ingaan in zijn advies over het Rijksmeerjarenplan en de plannen van de koepelorganisaties die december 2023 zijn aangeboden aan de Tweede Kamer. Specifiek voor passieve openbaarmaking volgen aanbevelingen in onze reactie op de invoeringstoets Woo.

Betrokken partijen

Bureau Regeringscommissaris, BZK, OCW. De conceptbrief is vooraf aan hen voorgelegd voor een feitencontrole en verduidelijkende vragen. Deze opmerkingen en vragen zijn verwerkt.

Financiële/juridische overwegingen

N.v.t.

Communicatie

De brief wordt na vaststelling door het Adviescollege getekend en verzonden, en gepubliceerd op de website, www.acoi.nl. De timing hiervoor is: direct na het verschijnen van het position paper, omdat de brief hiernaar verwijst. De publicatie gaat vergezeld van een nieuwsbericht en een bericht op de gangbare publicatiekanalen, zoals LinkedIn en Twitter.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Classificatie
1	Advies aan staatssecretaris Digitale Zaken en Koninkrijksrelaties en staatssecretaris Cultuur en Media over evaluatie functie Regeringscommissaris Informatiehuishouding	Openbaar
2	Rapport 'Evaluatie functie Regeringscommissaris' (december 2023)	Openbaar